

62016CJ0074

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Awla Manja)

27 ta' ?unju 2017 (*1)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari — G?ajnuna mill-Istat — Artikolu 107(1) TFUE — Kun?ett ta' 'g?ajnuna mill-Istat' — Kun?etti ta' 'impri?a' u ta' 'attività ekonomika' — Kundizzjonijiet o?ra g?all-applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) TFUE — Artikolu 108(1) u (3) TFUE — Kun?etti ta' 'g?ajnuna e?istenti' u ta' 'g?ajnuna ?dida' — Ftehim tat-3 ta' Jannar 1979 konkluz bejn ir-Renju ta' Spanja u s-Santa Sede — Taxxa fuq il-konstruzzjoni, l-installazzjonijiet u x-xog?lijiet — E?enzjoni favur proprjetà immobbli tal-Knisja Kattolika”

Fil-Kaw?a C?74/16,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 4 de Madrid (qorti amministrattiva provin?jali Nru 4 ta' Madrid, Spanja), permezz ta' de?i?joni tas?26 ta' Jannar 2016, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fl?10 ta' Frar 2016, fil-pro?edura

Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania

vs

Ayuntamiento de Getafe,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Awla Manja),

komposta minn K. Lenaerts, President, A. Tizzano, Vi?i President, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, M. Berger, A. Prechal, M. Vilaras u E. Regan, Presidenti ta' Awla, A. Rosas, A. Arabadjiev (Relatur), M. Safjan, D. Šváby u E. Jarašičnas, Im?allfin,

Avukat ?enerali: J. Kokott,

Re?istratur: M. Ferreira, Amministratur Prin?ipali,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tal?10 ta' Jannar 2017,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

—

g?all-Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, minn M. Muñoz Pérez u A. Fanjul Guerricaechevarría, avukati,

—

g?all-Ayuntamiento de Getafe, minn L. López Díez, avukat,

—

g?all-Gvern Spanjol, minn A. Sampol Pucurull u A. Rubio González, b?ala a?enti,

—
għall-Kummissjoni Ewropea, minn G. Luengo, P. Niekevič u F. Tomat, b'ala aqanti,
wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ippreżentati fis-seduta tas-16 ta' Frar 2017,
tagħti l-preżenti

Sentenza

1

It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 107(1) TFUE.

2

Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn il-Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (Comunidad de Casa de Escuelas Pías de Getafe, PP. Escolapios) [kongregazzjoni tal-iskejjel reliġjużi tal-provinċja ta' Betania (komunità tad-djar tal-iskejjel reliġjużi ta' Getafe, il-Pjaristi), iktar 'il quddiem il-“kongregazzjoni”] u l-ayuntamiento de Getafe (muniċipalità ta' Getafe, iktar 'il quddiem il-“muniċipalità”) dwar ir-rifjut minn din tal-aqar tat-talba tal-kongregazzjoni intiża li tikseb ir-rimbors ta' somma li hija qallset skont it-taxxa fuq il-konstruzzjoni, l-installazzjonijiet u x-xogħlijiet (iktar 'il quddiem l-“ICIO”).

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt internazzjonali

3

L-Artikolu IV tal-ftehim dwar affarijiet ekonomiċi, konkluż bejn l-Istat Spanjol u s-Santa Sede fit-3 ta' Jannar 1979 (iktar 'il quddiem il-“ftehim tat-3 ta' Jannar 1979”) jipprovdi:

“1. Is-Santa Sede, il-Konferenza tal-Isqfijiet, id-djoċesijiet, il-parroċċi u kostitwenzi territorjali oġrajn tal-kongregazzjonijiet u ta' ordnijiet reliġjużi u tal-istituti ta' qajja sagra, il-provinċji u d-djar tagħhom jibbenefikaw, bid-dritt, mill-eżenzjonijiet li qejjin:

[...]

B)

eżenzjoni sħiqa u permanenti mit-taxxi reali u mit-taxxi fuq il-profitti kif ukoll mit-taxxa fuq id-d'ul u mit-taxxa fuq il-ħid.

Din l-eżenzjoni ma tapplikax “għal d'ul minn attivitajiet ekonomiċi jew mill-isfruttament tal-assi tal-Knisja meta dan l-isfruttament kien mgħoddi lil terzi, u lanqas għal profitti minn kapital kif ukoll għal d'ul suħett għat-tnaqqis tat-taxxa fuq id-d'ul f'ras il-għajn.

[...]”

4

Konformement mal-Artikolu VI ta' dan il-ftehim:

“Is-Santa Sede u l-Gvern Spanjol jobbligaw ru?hom li jirri?olvu bi qbil komuni l-ambigwitajiet u d-diffikultajiet li jstg?u jirri?ultaw mill-interpretazzjoni jew mill-applikazzjoni tal-artikoli ta’ dan il-Ftehim, b’te?id inkunsiderazzjoni tal-prin?ipji inklu?i fih.”

Id-dritt Spanjol

5

L-ICIO hija taxxa muni?ipali li kienet stabbilita bil-Ley 39/1988 reguladora de las Haciendas Locales (Li?i 39/1988 li tirregola l-finanzi lokali), tat?28 ta’ Di?embru 1988 (BOE Nru 313, tat?30 ta’ Di?embru 1988, p. 36636). Meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, kienet irregolata bl-Artikoli 100 sa 103 tar-Real Decreto Legislativo 2/2004, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales (Digriet Irjali Le?i?lattiv 2/2004, li fassal mill-?did il-li?i li tirregola l-finanzi lokali), tal?5 ta’ Marzu 2004 (BOE Nru 59, tad?9 ta’ Marzu 2004, p. 10284, iktar ’il quddiem it-“test imfassal mill-?did tal-li?i li tirregola l-finanzi lokali”).

6

Skont l-Artikolu 100(1) tat-test imfassal mill-?did tal-li?i li tirregola l-finanzi lokali:

“L-[ICIO] hija taxxa indiretta imposta fuq it-tlestija ta’ kull kostruzzjoni, installazzjoni jew xog?ol, fit-territorju muni?ipali, su??ett g?all-kisba ta’ permess tal-bini, irrISPettivament minn jekk ikunx inkiseb jew le, jew g?all-pre?entazzjoni ta’ dikjarazzjoni ta’ responsabbiltà jew ta’ informazzjoni minn qabel, sakemm il-?ru? tal-permess jew tal-kontroll ikun jaqa’ ta?t il-kompetenza tal-awtorità muni?ipali li timponi t-taxxa.”

7

Konformement mal-Artikolu 101(1) ta’ dan it-test:

“Huma su??etti g?al din it-taxxa b?ala persuni taxxabli l-persuni fi?i?i, il-persuni ?uridi?i jew l-entitajiet [...] li huma l-i?viluppaturi tax-xog?lijiet ta’ kostruzzjoni, tal-installazzjonijiet jew tax-xog?lijiet, irrISPettivament minn jekk ja?ixxux f’isem is-sidien tal-proprjetà immobbli li qeg?din isiru x-xog?lijiet fuqha, jew le.

G?all-finijiet tal-paragrafu pre?edenti, huwa meqjus b?ala ?viluppatur tax-xog?lijiet ta’ kostruzzjoni, tal-installazzjonijiet jew tax-xog?lijiet dak li huwa responsabbli g?all-ispejje? g?at-tlestija.”

8

Il-ministeru tal-finanzi Spanjol, permezz tal-Orden por la que se aclara la inclusión del Impuesto sobre Construcciones, Instalaciones y Obras en la letra B) del apartado I del artículo IV del Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede sobre Asuntos Económicos, de 3 de enero de 1979 (digriet li jispe?ifika l-inklu?joni tat-taxxa fuq il-kostruzzjoni, l-installazzjonijiet u x-xog?lijiet fl-Artikolu IV(1)(B) tal-ftehim dwar affarijiet ekonomi?i, konkluf bejn l-Istat Spanjol u s-Santa Sede fit?3 ta’ Jannar 1979), tal?5 ta’ ?unju 2001 (BOE Nru 144, tas?16 ta’ ?unju 2001, p. 21427, iktar ’il quddiem id-“digriet tal?5 ta’ ?unju 2001”), jispe?ifika, fl-ewwel punt tad-dispo?ittiv ta’ dan id-digriet, li l-ICIO “taqa’ ta?t it-taxxi reali jew fuq il-produzzjoni msemmija fl-Artikolu IV(1)(B) tal-ftehim tat?3 ta’ Jannar 1979” u, fit-tieni punt ta’ dan id-dispo?ittiv, li s-“Santa Sede, il-Konferenza tal-Isqfijiet, id-djo?esijiet, il-parro??i u kostitwenzi territorjali o?rajn, il-kongregazzjonijiet u ordnijiet reli?ju?i u l-istituti ta’ ?ajja sagra u l-provin?ji u d-djar tag?hom jibbenefikaw mill-e?enzjoni s?i?a u permanenti mill-[ICIO]”.

9

B?alma tisperifika l-qorti tar-rinviju, dan id-digriet irrikonoxxa, favur il-Knisja Kattolika, e?enzjoni s?i?a mill-ICIO fir-rigward tal-proprjetà immobbli mi?muma minnha, indipendentement min-natura tal-attivitajiet li ?ew assenjati g?alhom.

10

L-Orden EHA/2814/2009 por la que se modifica la Orden de 5 de junio de 2001, por la que se aclara la inclusión del Impuesto sobre Construcciones, Instalaciones y Obras en la letra B) del apartado 1 del artículo IV del Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede sobre asuntos económicos, de 3 de enero de 1979 (Digriet EHA/2814/2009 li jemenda d-digriet tal?5 ta' ?unju 2001, li jispe?ifika l-inklu?joni tat-taxxa fuq il-kostruzzjoni, l-installazzjonijiet u x-xog?lijiet fl-Artikolu IV(1)(B) tal-ftehim dwar affarijiet ekonomi?i, konklud bejn l-Istat Spanjol u s-Santa Sede fit?3 ta' Jannar 1979), tal?15 ta' Ottubru 2009 (BOE Nru 254, tal?21 ta' Ottubru 2009, p. 88046, iktar 'il quddiem id-“digriet tal?15 ta' Ottubru 2009”), issostitwixxa t-tieni punt tad-dispo?ittiv tad-digriet tal?5 ta' ?unju 2001 bit-test li ?ej:

“Is-Santa Sede, il-Konferenza tal-Isqfijiet, id-djo?esijiet, il-parro??i u kostitwenzi territorjali o?rajn tal-kongregazzjonijiet u ta' ordnijiet reli?ju?i u tal-istituti ta' ?ajja sagra, il-provin?ji u d-djar tag?hom jibbenefikaw minn e?enzjoni s?i?a u permanenti mill-[ICIO] g?all-proprjetà immobbli kollha li hija e?entata mill-Kontribuzzjoni Territorjali Urbana (b?alissa, it-taxxa fuq il-proprjetà immobbli).”

11

B?alma jsegwi mill-indikazzjonijiet ipprovduti mill-qorti tar-rinviju, minn din l-emenda kien jirri?ulta li l-Knisja Kattolika kienet tibbenefika minn e?enzjoni mill-ICIO li tapplika g?all-proprjetà immobbli inti?a g?al finijiet esklu?ivament reli?ju?i biss.

12

Il-qorti tar-rinviju tispe?ifika li d-digriet tal?15 ta' Ottubru 2009 ?ie annullat b'sentenza tad?9 ta' Di?embru 2013 tal-Awla g?al pro?eduri amministrattivi kontenzju?i tal-Audiencia Nacional (qorti ?entrali, Spanja) u li dan l-annullament ?ie kkonfermat b'sentenza tad?19 ta' Novembru 2014 tal-Awla g?al pro?eduri amministrattivi kontenzju?i tat-Tribunal Supremo (qorti suprema, Spanja), g?ar-ra?uni, b'mod partikolari, li dan id-digriet naqqas il-portata tal-e?enzjoni prevista fl-Artikolu IV(1)(B) tal-ftehim tat?3 ta' Jannar 1979.

Il-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari

13

Il-kongregazzjoni hija inklu?a fir-re?istru tal-entitajiet reli?ju?i mal-ministeru tal-?ustizzja Spanjol u tibbenefika mill-ftehim tat?3 ta' Jannar 1979. Hija proprjetarja ta' numru ta' binjiet f'Getafe, fosthom l-iskola “La Inmaculada” li hija tamministra.

14

Fl?4 ta' Marzu 2011, il-kongregazzjoni talbet permess g?all-konver?joni u g?all-estensjoni tal-bini tas-sala tal-imsemmija skola, inti?a g?a?-?amma, b'mod partikolari, ta' laqq?at, korsijiet u konferenzi, sabiex ti?i attrezzata b'450 si??u. L-imsemmi permess ing?ata fit?28 ta' April 2011, u l-kongregazzjoni ?allset l-ICIO fl-ammont ta' EUR 23730.41.

15

Sussegwentement, il-kongregazzjoni pprezentat talba għar-rimbors ta' dan l-ammont, peress li qieset li hija kienet eżentata mill-ikel ta' din it-taxxa skont id-digriet tal-15 ta' Junju 2001, li jimplementa l-Artikolu IV(1)(B) tal-ftehim tat-3 ta' Jannar 1979.

16

Din it-talba kienet miżurata b'deċiżjoni tas-6 ta' Novembru 2013 tal-Órgano de Gestión Tributaria (l-awtorità tat-taxxa) tal-muniċipalitá, peress li din qieset li l-imsemmija eżenzjoni ma kinitx applikabbli, għar-raġunijiet li din kienet intalbet għal attivitá tal-Knisja Kattolika mingħajr ebda skop reliġjuż.

17

Il-kongregazzjoni tikkontesta din id-deċiżjoni, ikkonfermata fl-istanza ta' rtirar, fil-kuntest tar-rikors ipprezentat quddiem il-qorti tar-rinviju, billi targumenta li l-ammont imqallas b'ala ICIO ma kienx dovut, u dan għaliex l-Artikolu IV(1)(B) tal-ftehim tat-3 ta' Jannar 1979 għandu jkoll interpretat fis-sens li jeżentaha minn din it-taxxa, indipendentement mill-użu tal-proprjetá immobbli li tikkostitwixxi l-bażi tal-imsemmija taxxa.

18

Il-muniċipalitá tirribatti li, skont id-digriet tal-15 ta' Ottubru 2009, l-eżenzjoni mill-ICIO tapplika biss għall-proprjetá immobbli eżentata mit-taxxa fuq il-proprjetá immobbli minnabba li hija intiża għall-finijiet reliġjużi tal-Knisja Kattolika u li, fin-nuqqas ta' tali limitazzjoni, fid-dawl tal-importanza tal-eżerċizzju, minn din il-Knisja, ta' attivitajiet ekonomiċi (amministrazzjoni ta' skejjel, sptarijiet, eċċ.), tali eżenzjoni tista' tirriżultar li hija inkompatibbli mad-dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam ta' għajna mill-Istat.

19

Il-qorti tar-rinviju tirrileva li, minkejja li l-kwistjoni tal-konformitá mad-dritt tal-Unjoni tal-eżenzjoni mill-ICIO li tibbenefika minnha l-Knisja Kattolika qatt ma tqajmet quddiem il-qorti Spanjoli, il-Kummissjoni Ewropea madankollu kienet adita b'din il-kwistjoni iċċitata ma jgħadix pożizzjoni definittiva dwarha. Dik il-qorti tispejfikament, f'dan ir-rigward, li l-imsemmija eżenzjoni ma hijiex, kuntrarjament għal dak li qieset dik l-istituzzjoni, limitata għall-installazzjonijiet, għall-kostruzzjoni u għax-xogħlijiet li jappartjenu għall-Knisja Kattolika u magħmula għal finijiet esklużivament reliġjużi.

20

Filwaqt li tagħmel riferiment ukoll għall-punti 19 sa 23 tas-sentenza tad-9 ta' Ottubru 2014, Ministerio de Defensa et Navantia (C-522/13, EU:C:2014:2262), il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk l-eżenzjoni mill-ICIO li tibbenefika minnha l-Knisja Kattolika, anki meta l-proprjetá immobbli kkonfermata b'din il-miżura tkun intiża għall-eżerċizzju ta' attivitá ekonomika minnha, tistax tikkostitwixxi għajna mill-Istat, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE.

21

F'dawn il-konklużjonijiet, il-Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 4 de Madrid (qorti amministrattiva provinċjali Nru 4 ta' Madrid) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Justizzja d-domanda preliminari li kienha:

“L-eżenzjoni lill-Knisja Kattolika [mill-ICIO] fir-rigward ta' kostruzzjoni, installazzjonijiet u xogħlijiet imwettqa fi proprjetà immobbli intiża għall-iżvilupp ta' attivitajiet eknomiċi li ma għandhom ebda għan strettament reliġjuż tmur kontra l-Artikolu 107(1) TFUE?”

Fuq id-domanda preliminari

Fuq l-ammissibbiltà tat-talba għal deċiżjoni preliminari

22

Il-Gvern Spanjol jikkontesta l-ammissibbiltà tat-talba għal deċiżjoni preliminari. Skont dan il-gvern, minn naħa, id-domanda preliminari hija ipotetika, sa fejn, mingħajr ma tistabbilixxi rabta mar-realtà jew mas-suqett tal-kawża prinċipali, hija intiża li tikseb opinjoni konsultattiva ġenerali dwar l-eżenzjoni mill-ICIO li tibbenefika minnha l-Knisja Kattolika fid-dawl tas-sistema ta' għajnuna mill-Istat.

23

Min-naħa l-oħra, it-talba għal deċiżjoni preliminari għandha lakuni kbar f'dak li jirrigwarda d-deskrizzjoni tal-punti ta' fatt u ta' liżi meħtieġa sabiex il-Qorti tal-Ġustizzja tkun tista' tagħti risposta utli għad-domanda magħmula. Id-deċiżjoni tar-rinviju ma tinkludi ebda deskrizzjoni tal-attività mmexxija mill-kongregazzjoni, b'mod partikolari fil-proprjetà immobbli kkonfermata bl-eżenzjoni fiskali inkwistjoni fil-kawża prinċipali, u lanqas tal-istruttura u tal-organizzazzjoni ekonomika tagħha. Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju naqset milli tindika r-raġunijiet speċifiċi li wassluha biex tqis li kien meħtieġ li tagħmel id-domanda preliminari.

24

F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li, skont l-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, fil-kuntest tal-kooperazzjoni bejn din tal-aħħar u l-qorti nazzjonali stabbilita fl-Artikolu 267 TFUE, hija biss il-qorti nazzjonali li quddiemha qiegħda tinstema' l-kawża u li għandha tassumi r-responsabbiltà tad-deċiżjoni qudizzjarja, li għandha tevalwa, fid-dawl ta' l-irkustanzi partikolari tal-kawża, kemm il-meħtieġa ta' deċiżjoni preliminari sabiex tkun f'pożizzjoni li tagħti d-deċiżjoni tagħha kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja. Għaldaqstant, meta d-domandi magħmula jkunu jirrigwardaw l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja hija, b'ala prinċipju, marbuta li tagħti deċiżjoni (sentenza tat-21 ta' Diċembru 2016, Vervloet et, C-76/15, EU:C:2016:975, punt 56 u l-urisprudenza iktata).

25

Minn dan isegwi li d-domandi li jirrigwardaw id-dritt tal-Unjoni jibbenefikaw minn preżunzjoni ta' rilevanza. Ir-rifjut tal-Qorti tal-Ġustizzja li tagħti deċiżjoni dwar domanda preliminari magħmula minn qorti nazzjonali huwa possibbli biss meta jkun jidher b'mod manifest li l-interpretazzjoni mitluba tad-dritt tal-Unjoni ma għandha l-ebda rabta mar-realtà jew mas-suqett tal-kawża prinċipali, meta l-problema tkun ta' natura ipotetika jew meta l-Qorti tal-Ġustizzja ma jkollhiex għad-dispożizzjoni tagħha l-punti ta' fatt u ta' liżi meħtieġa sabiex tirrispondi b'mod utli għad-domandi li jkunu sarulha (sentenza tal-21 ta' Diċembru 2016, Vervloet et, C-76/15, EU:C:2016:975, punt 57).

26

F'dan ir-rigward tal-aħħar, għandu jittfakkar li n-necessità li tingħata interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni li tkun utli għall-qorti nazzjonali teħtieġi li dik il-qorti tiddefinixxi l-kuntest fattwali u leżijiet lattiv tad-domandi magħmula minnha jew li, minn tal-inqas, tispjega l-irkustanzi fattwali li fuqhom

ikunu bba?ati dawn id-domandi. Dawn l-e?i?enzi japplikaw b'mod partikolari fil-qasam tal-kompetizzjoni, li huwa kkaratterizzat minn sitwazzjonijiet ta' fatt u ta' li?i kumplessi (sentenza tal?21 ta' Novembru 2013, Deutsche Lufthansa, C?284/12, EU:C:2013:755, punt 20).

27

Skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, huwa importanti wkoll li l-qorti nazzjonali tindika r-ra?unijiet spe?ifi?i li wassluha sabiex tistaqsi lilha nfisha dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni u sabiex tqis li huwa ne?essarju li tag?mel domandi preliminari lill-Qorti tal-?ustizzja (sentenza tal?21 ta' Novembru 2013, Deutsche Lufthansa, C?284/12, EU:C:2013:755, punt 21).

28

F'dan il-ka?, l-ewwel nett, mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li l-qorti tar-rinviju hija adita b'mod partikolari bil-kwistjoni dwar jekk l-Artikolu 107 TFUE jipprekludix li l-kongregazzjoni tkun tista' tibbenefika, skont id-digriet tal?5 ta' ?unju 2001, li jimplementa l-Artikolu IV(1)(B) tal-ftehim tat?3 ta' Jannar 1979, mill-e?enzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

29

Minn dik id-de?i?joni jirri?ulta li l-qorti tar-rinviju tqis li, sabiex tag?ti de?i?joni fuq ir-rikors ippre?entat quddiemha, hija g?andha tivverifika l-konformit? ta' tali e?enzjoni mal-Artikolu 107 TFUE, liema dubji li hija g?andha f'dan ir-rigward jo?or?u b'mod ?ar mill-imsemmija de?i?joni.

30

F'dawn i?-?irkustanzi, ma jidhirx b'mod manifest li l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni mitluba mill-qorti tar-rinviju tirrigwarda problema ipotetika jew ma g?andha ebda rabta mar-realt? jew mas-su??ett tal-kaw?a prin?ipali.

31

It-tieni nett, b?alma rrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 25 tal-konkluzjonijiet tieg?u, id-de?i?joni tar-rinviju fiha d-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-ftehim tat?3 ta' Jannar 1979, tad-dritt fiskali Spanjol kif ukoll tal-prassi amministrattiva u l-?urisprudenza nazzjonali relatata mag?hom, u l-Gvern Spanjol ma jidentifika, madankollu, ebda punt li huwa utli sabiex tintfieh hem il-kaw?a u li l-qorti tar-rinviju naqset milli ssemmi.

32

Fl-a??ar nett, fir-rigward tad-deskrizzjoni tal-qafas fattwali, id-de?i?joni tar-rinviju tinkludi l-informazzjoni suffi?jenti sabiex tintfieh hem kemm id-domanda preliminari kif ukoll il-portata tag?ha.

33

G?aldaqstant g?andu jitqies li d-de?i?joni tar-rinviju tinkludi l-punti ta' fatt u ta' li?i li jippermettu lill-Qorti tal-?ustizzja tipprovdi risposta utli lill-qorti tar-rinviju. Din id-de?i?joni, barra minn hekk, ippermettiet lill-partijiet interessati, imsemmija fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 23 tal-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea, li jippre?entaw l-osservazzjonijiet tag?hom, konformement ma' din id-dispo?izzjoni.

34

Minn dan isegwi li t-talba għal deċiżjoni preliminari hija ammissibbli.

Fuq il-mertu

35

Permezz tad-domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk eżenzjoni fiskali, b'għal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tibbenefika minnha kongregazzjoni tal-Knisja Kattolika għal xogħlijiet imwettqa fi proprjetà immobbli intiża għall-eżerċizzju ta' attivitajiet li ma għandhom ebda għan strettament reliġjuż, tistax taqa' taħt il-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 107(1) TFUE.

36

Preliminarjament, għandu jifakkar li, skont l-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, fil-kuntest tal-proċedura ta' kooperazzjoni bejn il-qorti nazzjonali u l-Qorti tal-Ġustizzja stabbilita fl-Artikolu 267 TFUE, huwa l-kompitu ta' din tal-aħħar li tagħti lill-qorti nazzjonali risposta utli li tgħinha tiddeċiedi l-kawża quddiemha. F'din il-perspettiva, jekk ikun meħtieġ, il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tiffurmula mill-ġdid id-domandi magħmula lilha. Il-fatt li qorti nazzjonali fasslet, formalment, domanda preliminari billi rreferiet għal qorti dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni ma jipprekludix lill-Qorti tal-Ġustizzja milli ttiprovdi lil dik il-qorti bil-punti kollha ta' interpretazzjoni li jistgħu jkunu utli għad-deċiżjoni tal-kawża li għandha quddiemha, indipendentement minn jekk għamlitx riferiment għalijhom jew le meta għamlet id-domandi tagħha. F'dan ir-rigward, hija l-Qorti tal-Ġustizzja li għandha tisset mill-elementi kollha pprovduti mill-qorti nazzjonali, u b'mod partikolari mill-motivazzjoni tad-deċiżjoni tar-rinviju, l-elementi tad-dritt tal-Unjoni li jeħtieġu interpretazzjoni fid-dawl tas-suq intern tal-kawża (sentenza tal-15 ta' Ottubru 2015, Biovet, C-306/14, EU:C:2015:689, punt 17 u l-urisprudenza relatata).

37

F'dan il-każ, fid-dawl b'mod partikolari tal-osservazzjonijiet sottomessi mir-Renju ta' Spanja u mill-Kummissjoni, hemm lok, sabiex il-qorti tar-rinviju tingħata tali elementi utli ta' interpretazzjoni, li tingħata risposta għad-domanda magħmula fid-dawl mhux biss tal-Artikolu 107(1) TFUE iżda wkoll tal-Artikolu 108(1) u (3) TFUE.

Fuq il-kunċett ta' "għajnuna mill-Istat", fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE

38

Skont l-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-klassifikazzjoni b'ala "għajnuna mill-Istat", fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, teħtieġ li l-kundizzjonijiet segwenti kollha jiġu ssodisfatti. L-ewwel nett, għandu jkun hemm intervent mill-Istat jew permezz ta' riżorsi tal-Istat. It-tieni nett, dan l-intervent għandu jkun ta' natura li jista' jaffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri. It-tielet nett, dan għandu jagħti vantaġġ selettiv lill-benefiċjarju tiegħu. Ir-raba' nett, huwa għandu jwassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni (sentenzi tal-21 ta' Diċembru 2016, Il-Kummissjoni vs Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, punt 40, kif ukoll tal-21 ta' Diċembru 2016, Il-Kummissjoni vs World Duty Free Group SA et, C-20/15 P u C-21/15 P, EU:C:2016:981, punt 53).

39

Barra minn hekk, id-dritt tal-Unjoni tal-kompetizzjoni u, b'mod partikolari, il-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 107(1) TFUE, ikopru l-attivitajiet tal-impriji (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-23 ta' Marzu 2006, Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, punti 27 u 28, kif ukoll tal-5 ta' Marzu 2015,

Il-Kummissjoni et vs Versalis et, C-93/13 P u C-123/13 P, EU:C:2015:150, punt 88).

40

Minn dan isegwi li għandu jiġi eżaminat, f'dan il-każ, fl-ewwel lok, jekk il-kongregazzjoni tistax tiġi kklassifikata b'ala "imprija", fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE; fit-tieni lok, jekk l-eżenzjoni fiskali inkwistjoni fil-kawża prinċipali għandhiex it-tendenza li tagħti vantaġġ ekonomiku selettiv lill-kongregazzjoni; fit-tielet lok, jekk din il-miżura tikkostitwixxi intervent mill-Istat Spanjol jew permezz ta' riżorsi ta' dan l-Istat u, fl-aħħar nett, jekk l-imsemmija eżenzjoni tistax toqgħot il-kummerġ bejn l-Istati Membri u twassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni fi dan is-suq intern.

Fuq il-kunċetti ta' "imprija" u ta' "attività ekonomika"

41

Skont l-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-kunċett ta' "imprija" jinkludi, fil-kuntest tad-dritt tal-Unjoni tal-kompetizzjoni, kull entità li teżerġita attività ekonomika, indipendentement mill-istatus legali ta' din l-entità u mill-mezz ta' finanzjament tagħha (sentenza tal-10 ta' Jannar 2006, Cassa di Risparmio di Firenze et, C-222/04, EU:C:2006:8, punt 107).

42

Minn dan isegwi li n-natura pubblika jew privata tal-entità li teżerġita l-attività inkwistjoni ma tistax tinfluwenza l-kwistjoni dwar jekk din l-entità għandhiex il-kwalità ta' "imprija" jew le.

43

Barra minn hekk, sakemm l-attività inkwistjoni tista' tiġi kklassifikata b'ala "ekonomika", il-fatt li din tkun eżerġitata minn komunità reliġjuża ma huwiex ta' ostakolu għall-applikazzjoni tar-regoli tat-Trattat, fosthom dawk li jirregolaw id-dritt tal-kompetizzjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-5 ta' Ottubru 1988, Steymann, 196/87, EU:C:1988:475, punti 9 u 14).

44

Sabiex jiġi ddeterminat jekk l-attivitajiet inkwistjoni humiex ta' "imprija", fis-sens tad-dritt tal-Unjoni tal-kompetizzjoni, għandha tiġi eżaminata n-natura ta' dawn l-attivitajiet, u l-klassifikazzjoni ta' "attività ekonomika" trid tiġi eżaminata għal kull waħda mid-diversi attivitajiet eżerġitati mill-istess entità partikolari (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-24 ta' Ottubru 2002, Aéroports de Paris vs Il-Kummissjoni, C-82/01 P, EU:C:2002:617, punt 75, u tal-1 ta' Lulju 2008, MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, punt 25).

45

Kull attività li tikkonsisti fl-offerta ta' prodotti jew servizzi f'suq partikolari tikkostitwixxi attività ekonomika (sentenza tal-10 ta' Jannar 2006, Cassa di Risparmio di Firenze et, C-222/04, EU:C:2006:8, punt 108).

46

Il-fatt li l-offerta ta' prodotti jew ta' servizzi ssir ming?ajr skop ta' lukru ma huwiex ta' ostakolu sabiex l-entità li twettaq dawn it-tran?azzjonijiet fis-suq jkollha titqies li hija impri?a, ladarba din l-offerta tikkompeti ma' dik ta' operatori o?rajn li jkollhom skop ta' lukru (sentenza tal?1 ta' Lulju 2008, MOTOE, C?49/07, EU:C:2008:376, punt 27).

47

Jikkostitwixxu servizzi li jistg?u ji?u kklassifikati b?ala "attivitajiet ekonomi?" is-servizzi normalment mog?tija bi ?las. Il-karatteristika essenzjali tal-?las hija li dan jikkostitwixxi l-korrispettiv ekonomiku tas-servizz inkwistjoni (ara, b'analo?ija, is-sentenza tal?11 ta' Settembru 2007, Schwarz u Gootjes-Schwarz, C?76/05, EU:C:2007:492, punti 37 u 38, kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

48

F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu jitqies li l-korsijiet mog?tija minn istituzzjonijiet edukattivi ffinanzjati, essenzjalment, minn fondi privati li ma ji?ux mill-fornitur tas-servizzi stess, jikkostitwixxu servizzi, peress li l-g?an ta' dawn l-istabbilimenti huwa, fil-fatt, li joffru servizz bi ?las (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tal?11 ta' Settembru 2007, Schwarz u Gootjes-Schwarz, C?76/05, EU:C:2007:492, punt 40, kif ukoll tal?11 ta' Settembru 2007, Il?Kummissjoni vs Il??ermanja, C?318/05, EU:C:2007:495, punt 69).

49

Ma huwiex me?tie? li dan il-finanzjament privat ikun ?gurat prin?ipalment mill-istudenti jew mill-?enituri tag?hom, sa fejn in-natura ekonomika ta' attività ma tiddependix mill-fatt li s-servizz jit?allas minn dawk li jibbenefikaw minnu (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tal?11 ta' Settembru 2007, Schwarz u Gootjes-Schwarz, C?76/05, EU:C:2007:492, punt 41, kif ukoll tal?11 ta' Settembru 2007, Il?Kummissjoni vs Il??ermanja, C?318/05, EU:C:2007:495, punt 70).

50

Madankollu, dan ma japplikax g?al korsijiet ipprovduti minn ?erti istituzzjonijiet li jag?mlu parti minn sistema ta' edukazzjoni pubblika u li huma ffinanzjati, totalment jew prin?ipalment, minn fondi pubbli?i. Fil-fatt, billi jistabbilixxi u j?omm fis-se?? tali sistema ta' edukazzjoni pubblika, iffinanzjata b?ala regola ?enerali mill-finanzi pubbli?i u mhux mill-istudenti jew mill-?enituri tag?hom, l-Istat ma jkollux l-intenzjoni li je?er?ita attivitajiet bi ?las i?da li jissodisfa l-missjoni tieg?u fl-oqsma so?jali, kulturali u edukattivi fil-konfront ta?-?ittadini tieg?u (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tal?11 ta' Settembru 2007, Schwarz u Gootjes-Schwarz, C?76/05, EU:C:2007:492, punt 39, kif ukoll tal?11 ta' Settembru 2007, Il?Kummissjoni vs Il??ermanja, C?318/05, EU:C:2007:495, punt 68).

51

F'dan il-kuntest, ma huwiex esklu? li l-istess istituzzjoni tista' te?er?ita diversi attivitajiet, fl-istess waqt ekonomi?i u mhux ekonomi?i, sakemm i?omm kontabbiltà separata f'dak li jirrigwarda d-diversi finanzjamenti r?evuti, b'mod li ji?i esklu? kull riskju ta' sussidju "inkro?jat" tal-attivitajiet ekonomi?i tag?ha permezz ta' fondi pubbli?i li hija tibbenefika minnhom permezz tal-attivitajiet mhux ekonomi?i tag?ha.

52

F'dan il-ka?, huwa pa?ifiku li l-kongregazzjoni te?er?ita tliet tipi ta' attivitajiet fi ?dan l-iskola "La Inmaculada", ji?ifieri attivitajiet strettament reli?ju?i, tag?lim issussidjat mill-Istat Spanjol u tag?lim awtonomu, ming?ajr g?ajjnuna finanzjarja ta' dan l-Istat Membru. Barra minn hekk, din l-istituzzjoni

tipprovdi servizzi addizzjonali ta' catering u ta' trasport lill-istudenti tag?ha.

53

Madankollu, peress li l-e?enzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tirrigwarda t-trasformazzjoni u l-estensjoni tas-sala tal-iskola "La Inmaculada" u li l-kongregazzjoni enfasizzat, fis-seduta quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, li din is-sala tintu?a biss g?all-attivitajiet ta' tag?lim li hija toffri, din l-e?enzjoni la jidher li g?andha rabta mal-attivitajiet ta' natura strettament reli?ju?a tal-imsemmija entità u lanqas mas-servizzi addizzjonali msemmija fil-punt pre?edenti.

54

F'dan il-kuntest, g?all-finijiet tal-applikabbiltà tal-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 107(1) TFUE g?all-imsemmija e?enzjoni, hija r-responsabbiltà tal-qorti tar-rinviju li tiddetermina, fid-dawl tal-indikazzjonijiet fil-punti 41 sa 51 ta' din is-sentenza, jekk u, skont il-ka?, liema fost it-tag?lim mog?ti mill-kongregazzjoni g?andu natura ekonomika jew le.

55

F'dan ir-rigward, fid-dawl tad-dettalji kkorroborati mog?tija matul is-seduta quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, mill-kongregazzjoni, mill-muni?ipalità u mill-Gvern Spanjol, jidher li l-attivitajiet ta' tag?lim issussidjati mill-Istat Spanjol jid?lu fil-qafas tas-sistema ta' tag?lim primarju u sekondarju pubbliku ta' dan l-Istat Membru, peress li t-tag?lim fi ?dan l-iskola "La Inmaculada" huwa e?entat bis-sa??a ta' u konformement mal-kundizzjonijiet stipulati fi ftehim konklu? bejn il-kongregazzjoni u l-komunità awtonoma ta' Madrid u ffinanzjat fit-totalità tieg?u mill-finanzi pubbli?i.

56

Jekk jirri?ulta li din l-informazzjoni hija korretta, fatt li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika, l-attivitajiet ta' tag?lim tal-kongregazzjoni ssussidjati mill-Istat Spanjol ma jistg?ux ji?u kklassifikati b?ala "ekonomi?i", konformement mal-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja msemmija fil-punti 41 sa 50 ta' din is-sentenza.

57

Min-na?a l-o?ra, fid-dawl tal-informazzjoni pprovdata, matul is-seduta quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, mill-kongregazzjoni, mill-muni?ipalità u mill-Gvern Spanjol, l-attivitajiet ta' tag?lim tal-kongregazzjoni mhux issussidjati mill-Istat Spanjol, li jaqq?u ta?t it-tag?lim tal-kindergarten, ekstrakurrikulari u postobbligatori, jidher li jissodisfaw il-kriterji kollha stipulati fil-punti 44 sa 49 ta' din is-sentenza sabiex ikunu kklassifikati b?ala "attivitajiet ekonomi?i", fatt li madankollu hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika.

58

Fil-fatt, dawn l-attivitajiet ma ji?ux iffinanzjati mill-Istat Spanjol. G?all-kuntrarju, dawn huma attivitajiet organizzati mill-kongregazzjoni nfisha u ffinanzjati essenzjalment permezz ta' kontribuzzjonijiet finanzjarji privati g?all-ispejje? tal-iskola, b'mod partikolari mill-istudenti kif ukoll mill-?enituri tag?hom.

59

Jekk il-qorti tar-rinviju kellha tqis, fl-a??ar ta' din il-verifika, li l-attivitajiet ta' tag?lim tal-kongregazzjoni mhux issussidjati mill-Istat Spanjol jikkostitwixxu "attività ekonomika", hija dik il-qorti li g?andha tivverifika wkoll jekk is-sala tal-iskola "La Inmaculada" tintu?ax g?al skop li jaqa'

esklużivament ta' t wie'ed jew l-ie'or minn dawn l-attivitajiet ta' tag'lim, jew ta' t u' u m' allat.

60

Fil-fatt, jekk din kienet tintu' a biss g' all-attivitajiet ta' tag'lim issussidjati mill-Istat Spanjol u li jissodisfaw il-kriterji kollha msemmija fil-punt 50 ta' din is-sentenza, l-e'enzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw' a prin' ipali ma tistax taqa' ta' t il-projbizzjoni stipulata fl-Artikolu 107(1) TFUE.

61

Jekk, min-na' a l-o'ra, din is-sala kienet tintu' a biss g' all-attivitajiet ta' tag'lim mog' tija mill-kongregazzjoni ming' ajr sussidju mill-Istat Spanjol u tissodisfa l-kriterji kollha stipulati fil-punti 44 sa 49 ta' din is-sentenza, l-e'enzjoni inkwistjoni fil-kaw' a prin' ipali tkun tista' taqa' ta' t din il-projbizzjoni.

62

Fis-sitwazzjoni ta' u' u m' allat ta' din is-sala, l-e'enzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw' a prin' ipali tkun tista' taqa' ta' t l-imsemmija projbizzjoni sa fejn l-imsemmija sala tintu' a g' al attivitajiet li jissodisfaw il-kriterji stipulati fil-punti 44 sa 49 u 51 ta' din is-sentenza.

63

Mill-kunsiderazzjonijiet pre' edenti kollha jirri' ulta li l-e'enzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw' a prin' ipali tista' taqa' ta' t il-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 107(1) TFUE biss jekk, minn na' a, g' all-inqas parti mill-attivitajiet ta' tag'lim mog' tija mill-kongregazzjoni fl-iskola "La Inmaculada" g' andha ti' i kklassifikata b' ala "attività ekonomika", fis-sens tal-?urisprudenza msemmija fil-punti 44 sa 49 ta' din is-sentenza u, min-na' a l-o'ra, is-sala ta' din l-iskola tintu' a, g' all-inqas parzjalment, g' al tali attivitajiet ekonomi' i.

64

Huwa g' aldaqstant su' ?ett g' all-fatt li l-qorti tar-rinviju g' andha tqis, abba' i ta' evalwazzjoni fil-fatt, li l-imsemmija sala tintu' a g' al attivitajiet imwettqa mill-kongregazzjoni li g' andhom ji' u kklassifikati b' ala "ekonomi' i", li g' andu ji' i e' aminat sussegwentement jekk, f' sitwazzjoni b' al dik inkwistjoni fil-kaw' a prin' ipali, l-erba' kundizzjonijiet imsemmija fil-punt 38 ta' din is-sentenza humiex issodisfatti.

Fuq il-kun' ett ta' "vanta' ? ekonomiku selettiv"

65

Fir-rigward tal-kwistjoni dwar jekk l-e'enzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw' a prin' ipali g' andhiex ti' i analizzata fis-sens li tag' ti vanta' ? lill-benefi' jarju tag' ha, g' andu jitfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, jitqiesu b' ala g' ajnuna mill-Istat l-interventi li, ta' t kwalunkwe forma, jistg' u jiffavorixxu direttament jew indirettament lil impri' i, jew li g' andhom jitqiesu li huma vanta' ? ekonomiku li l-impri' a benefi' jarja ma kinitx tikseb ta' t kundizzjonijiet normali tas-suq (sentenza tad' 9 ta' Ottubru 2013, Ministerio de Defensa u Navantia, C' 522/13, EU:C:2014:2262, punt 21).

66

G' aldaqstant, jitqiesu b' mod partikolari li huma g' ajnuna, l-interventi li, ta' t forom differenti, inaqqsu l-pi' ijiet li normalment jaqg' u fuq il-finanzi ta' impri' a u li, g' aldaqstant, ming' ajr ma

jkunu sussidji fis-sens strett tal-kelma, huma tal-istess natura u għandhom effetti identiġi (sentenza tad-19 ta' Marzu 2013, Bouygues u Bouygues Télécom vs Il-Kummissjoni et u Il-Kummissjoni vs Franza et, C-399/10 P u C-401/10 P, EU:C:2013:175, punt 101).

67

F'dan il-każ, mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li, minn naħa, konformement mal-Artikolu 100(1) u mal-Artikolu 101(1) tat-test imfassal mill-ġdid tal-liġi li tirregola l-finanzi lokali, kwalunkwe impriża li twettaq xogħlijiet b'adal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali hija suġġetta għall-ICIO u li l-kongregazzjoni għallset it-taxxa dovuta f'dan ir-rigward. Jirriżulta, min-naħa l-oħra, li l-eżenzjoni fiskali inkwistjoni fil-kawża prinċipali għandha l-effett li t-taxxa diġà m'allsa mill-kongregazzjoni titgħallas lura lilha.

68

F'dawn iġ-ġirkustanzi, hemm lok li jitqies li l-ICIO tikkostitwixxi taxxa normalment dovuta mill-persuni taxxabbli kollha li jagħmlu xogħlijiet ta' kostruzzjoni jew ta' rinovazzjoni koperti minn din it-taxxa u li l-eżenzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali għandha l-effett li tnaqqas il-piżijiet li jaqgħu fuq il-finanzi tal-kongregazzjoni. Konsegwentement, jidher li tali eżenzjoni fiskali tagħti vantaġġ ekonomiku lill-kongregazzjoni.

69

Barra minn hekk, mid-digriet tal-5 ta' Ġunju 2001 jirriżulta li s-Santa Sede, il-Konferenza tal-Isqfijiet, id-djoċesijiet, il-parroġi u kostitwenzi territorjali oħrajn, il-kongregazzjonijiet u ordnijiet reliġjużi u l-istituti ta' għajja sagra, kif ukoll il-provinġji u d-djar tagħom jibbenefikaw minn eżenzjoni sħiħa u permanenti mill-ICIO.

70

Għaldaqstant, jidher li l-imsemmi digriet ma jikkostitwixxi miżura ġenerali applikabbli mingħajr distinzjoni għall-operaturi ekonomiġi kollha, iġda miżura selettiva a priori.

71

Madankollu, mill-urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li l-kunġett ta' "għajjnuna mill-Istat" ma jirreferix għall-miżuri tal-Istat li jintroduġu differenzazzjoni bejn l-impriġi u, għaldaqstant, a priori selettivi, meta din id-differenzazzjoni tirriżulta min-natura jew mill-istruttura tas-sistema ta' spejje li huma jagħmlu parti minnha, għajja li għandha tiġi pprovata mill-Istat Membru kkonfernat (sentenza tad-9 ta' Ottubru 2014, Ministerio de Defensa et Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, punt 42).

72

F'dan il-każ, madankollu, ma jirriżulta mill-ebda element tal-proġess sottomess lill-Qorti tal-Ġustizzja li l-eżenzjoni fiskali prevista mid-digriet tal-5 ta' Ġunju 2001 tirriżulta direttament mill-prinċipji bażiġi jew ta' gwida tas-sistema fiskali tar-Renju ta' Spanja u li hija meħtieġa kemm għall-funzjonament kif ukoll għall-effikaġja ta' din is-sistema.

73

Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti kollha, għandu jitqies li, f'dan il-każ, il-kundizzjoni dwar l-eżistenza ta' vantaġġ ekonomiku selettiv tista' tiġi ssodisfatta.

Fuq il-kun?ett ta' "g?ajnuna mog?tija mill-Istat jew permezz ta' ri?orsi tal-Istat"

74

Sabiex vanta??i jkunu jistg?u ji?u kklassifikati b?ala g?ajnuna fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, huma g?andhom, minn na?a, jing?ataw direttament jew indirettament permezz ta' ri?orsi tal-Istat u, min-na?a l-o?ra, ikunu imputabbli lill-Istat (sentenza tad?19 ta' Di?embru 2013, Association Vent De Colère! et, C?262/12, EU:C:2013:851, punt 16).

75

Fir-rigward, fl-ewwel lok, tal-kundizzjoni dwar l-imputabbiltà tal-mi?ura, huwa bi??ejjed li ji?i kkonstatat li l-e?enzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tirri?ulta direttament mid-digriet tal?5 ta' ?unju 2001, adottat mill-ministeru tal-finanzi tal-Istat Spanjol, u hija bba?ata fuq il-ftehim tat?3 ta' Jannar 1979, konklu? u implementat mill-imsemmi Stat Membru.

76

Fir-rigward, fit-tieni lok, tal-kundizzjoni dwar il-fatt li l-vanta?? jing?ata direttament jew indirettament permezz ta' ri?orsi tal-Istat, huwa stabbilit li l-e?enzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li twassal g?at-tne??ija ta' pi? li normalment jaqa' fuq il-finanzi tal-kongregazzjoni, g?andu b?ala korollarju tnaqqis korrispondenti tad-d?ul tal-muni?ipalità.

77

F'dawn i?-?irkustanzi, il-kundizzjoni dwar intervent tal-Istat permezz tar-ri?orsi tieg?u jidher li hija ssodisfatta.

Fuq il-kun?etti ta' g?ajnuna li "tolqot il-kummer? bejn l-Istati Membri" u li "twassal g?al distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni g?all-kompetizzjoni"

78

Fir-rigward tal-kundizzjonijiet dwar l-effett ta' vanta?? ekonomiku fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u d-distorsjoni tal-kompetizzjoni li jista' jwassal g?aliohom, g?andu jitfakkar li, g?all-finijiet tal-klassifikazzjoni ta' mi?ura nazzjonali b?ala g?ajnuna mill-Istat, hemm lok mhux li ji?i stabbilit effett reali tal-g?ajnuna inkwistjoni fuq il-kummer? bejn l-Istati Membri u distorsjoni effettiva tal-kompetizzjoni, i?da biss li ji?i e?aminat jekk din l-g?ajnuna tistax taffettwa dan il-kummer? u to?loq distorsjoni tal-kompetizzjoni (sentenza tal?21 ta' Di?embru 2016, Vervloet et, C?76/15, EU:C:2016:975, punt 102).

79

B'mod partikolari, meta g?ajnuna mog?tija minn Stat Membru ssa??a? il-po?izzjoni ta' ?erti impri?i meta mqabbla ma' dik ta' impri?i kompetituri o?ra fil-kummer? bejn l-Istati Membri, dawn tal-a??ar g?andhom jitqiesu li huma influwenzati mill-g?ajnuna. F'dan ir-rigward, ma huwiex me?tie? li l-impri?i benefi?jarji jipparte?ipaw huma stess fil-kummer? bejn l-Istati Membri. Fil-fatt, meta Stat Membru jag?ti g?ajnuna lil impri?i, l-attività interna tista' tin?amm jew ti?died b'ri?ultat ta' dan, bil-konsegwenza li l-possibiltajiet tal-impri?i stabbiliti fi Stati Membri o?ra li jippenetraw is-suq ta' dan l-Istat Membru jonqsu (sentenza tal?21 ta' Di?embru 2016, Vervloet et, C?76/15, EU:C:2016:975, punt 104).

80

Fir-rigward tal-kundizzjoni tad-distorsjoni tal-kompetizzjoni, għandu jiġi enfasizzat li l-għajna inti?a li te?les impri?a mill-ispejje? li hija jkollha normalment issostni fil-kuntest tal-?estjoni ta' kuljum jew tal-attivitajiet normali tag?ha, b?ala prin?ipju to?loq distorsjoni tal-kundizzjonijiet tal-kompetizzjoni (sentenza tas?26 ta' Ottubru 2016, Orange vs Il?Kummissjoni, C?211/15 P, EU:C:2016:798, punt 66).

81

Fil-kaw?a prin?ipali, huwa possibbli li l-e?enzjoni mill-ICIO li tista' tibbenefika minnha l-kongregazzjoni jkollha l-effett li tag?mel iktar attraenti l-provvista tas-servizzi tag?ha ta' tag?lim meta mqabbla ma' dik ta' servizzi ta' istituzzjonijiet ukoll attivi fl-istess suq.

82

Madankollu, konformement mal-Artikolu 2 tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1998/2006, tal?15 ta' Di?embru 2006, dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli [107 u 108 TFUE] dwar l-għajna de minimis (?U 2007, L 314M, p. 654), moqri fid-dawl tal-premessa 8 tieg?u, l-għajna li ma te??edix limitu ta' EUR 200000 fuq perijodu ta' tliet snin titqies li ma taffettwax il-kummer? bejn l-Istati Membri u ma to?loqx distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni, b?mod li tali mi?uri huma esklu?i mill-kun?ett ta' għajna mill-Istat (sentenza tat?8 ta' Mejju 2013, Libert et, C?197/11 u C?203/11, EU:C:2013:288, punt 81).

83

F'dan ir-rigward, hija l-qorti tar-rinviju li għandha tivverifika jekk dan il-limitu ntlax f'dan il-ka?, billi tqis il-fatt li, għall-finijiet tal-kalkolu me?tie?, jistg?u jittie?du inkunsiderazzjoni biss il-vanta??i li l-kongregazzjoni bbenefikat minnhom min?abba l-attivitajiet ekonomi?i eventwali tag?ha, peress li l-attivitajiet mhux ekonomi?i għandhom ji?u esklu?i minn dan il-kalkolu, konformement mal-indikazzjonijiet ipprovduti fil-punti 41 sa 63 ta' din is-sentenza.

84

Hija għaldaqstant il-qorti tar-rinviju li għandha tevalwa fil-fatt, fid-dawl tal-punti ta' interpretazzjoni pre?edenti u abba?i ta?-?irkustanzi rilevanti kollha tal-ka? li hija adita bih, jekk il-kummer? bejn l-Istati Membri jistax ji?i affettwat bl-e?enzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali u jekk ir-Regolament Nru 1998/2006 huwiex applikabbli għal din il-kaw?a.

85

F'dan ir-rigward, jekk din il-qorti jkollha dubji jew diffikultajiet f'dak li jirrigwarda l-kwantifikazzjoni tal-ammont ta' għajna li l-kongregazzjoni setg?et ibbenefikat minnha min?abba l-attivitajiet ekonomi?i eventwali tag?ha, hija dejjem għandha l-possibbiltà, minbarra li titlob il-kollaborazzjoni ta' organi o?rajn tal-Istat Membru kkon?ernat, li titlob, għal dan l-għan, l-għajna tal-Kummissjoni, konformement mal-prin?ipju ta' kooperazzjoni leali, b?alma jirri?ulta b?mod partikolari mill-punti 77 sa 96 tal-Avvi? tal-Kummissjoni dwar l-infurzar tal-li?i dwar l-għajna mill-Istat mill-qrati nazzjonali (?U 2009, C 85, p. 1) (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat?13 ta' Frar 2014, Mediaset, C?69/13, EU:C:2014:71, punt 30).

Fuq il-kun?etti ta' "għajna e?istenti" u ta' "għajna ?dida", fis-sens tal-Artikolu 108(1) u (3) TFUE rispettivament

Peress li l-Gvern Spanjol argumenta fil-kuntest tal-osservazzjonijiet tiegħu quddiem il-Qorti tal-?ustizzja li, fid-dawl tal-fatt li l-ftehim tat?3 ta' Jannar 1979 ?ie konklud? qabel l-ade?joni tar-Renju ta' Spanja fl-Unjoni Ewropea u li l-e?enzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali hija bba?ata fuq dan il-ftehim, fi kwalunkwe ka? din l-e?enzjoni hija g?ajnuna e?istenti, g?andu jifakkar li, fil-kuntest tas-sistema ta' kontroll tal-g?ajnuna mill-Istat, stabbilita permezz tal-Artikoli 107 u 108 TFUE, il-pro?edura tvarja skont jekk l-g?ajnuna tkunx e?istenti jew ?dida. Filwaqt li l-g?ajnuna e?istenti tista', konformement mal-Artikolu 108(1) TFUE, ti?i implementata b'mod regolari sakemm il-Kummissjoni ma tkunx ikkonstatat l-inkompatibbiltà tagħha, l-Artikolu 108(3) TFUE jipprovdi li l-pro?etti inti?i sabiex ti?i stabbilita g?ajnuna ?dida jew sabiex ti?i mmodifikata g?ajnuna e?istenti g?andhom ji?u nnotifikati, fi ?mien effettiv, lill-Kummissjoni u ma tistax ti?i implementata qabel ma l-pro?edura tkun waslet g?al de?i?joni finali (sentenza tas?26 ta' Ottubru 2016, DEI u l?Kummissjoni vs Alouminion tis Ellados, C?590/14 P, EU:C:2016:797, punt 45).

“G?ajnuna e?istenti”, bla ?sara g?ad-dispo?izzjonijiet tal-att ta' ade?joni tal-Istat Membru kkon?ernat, hija l-g?ajnuna e?istenti qabel id-d?ul fis-se?? tat-Trattat f'dan l-Istat Membru, ji?ifieri l-iskemi ta' g?ajnuna u l-g?ajnuna individwali li da?lu fis-se?? qabel, u jkunu baqq?u jg?oddu wara, l-imsemmi d?ul fis-se?? (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat?18 ta' Lulju 2013, P, C?6/12, EU:C:2013:525, punt 42).

F'dan il-ka?, filwaqt li, ?ertament, l-Artikolu IV(1)(B) tal-ftehim tat?3 ta' Jannar 1979, li jipprevedi e?enzjoni ?enerali mit-taxxi reali favur il-Knisja Kattolika Spanjola, huwa pre?edenti g?all-ade?joni tar-Renju ta' Spanja mal-Unjoni, xorta jibqa' l-fatt li l-ICIO dda??let fl-ordinament ?uridiku Spanjol biss wara din l-ade?joni u li l-e?enzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali rri?ultat mid-digriet tal?5 ta' ?unju 2001.

F'dawn i?-?irkustanzi, jekk il-qorti tar-rinviju tikkonstata l-e?istenza ta' g?ajnuna mill-Istat g?all-benefi??ju tal-kongregazzjoni, din tista' tkun biss g?ajnuna ?dida, fis-sens tal-Artikolu 108(3) TFUE.

Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, ir-risposta g?ad-domanda mag?mula g?andha tkun li e?enzjoni fiskali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li tibbenefika minnha kongregazzjoni li tappartjeni lill-Knisja Kattolika g?al xog?lijiet imwettqa fi proprjetà immobbli inti?a g?all-e?er?izzju ta' attivitajiet li ma g?andhom ebda g?an strettament reli?ju?, tista' taqa' ta?t il-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 107(1) TFUE jekk, u sa fejn, dawn l-attivitajiet huma ekonomi?i, fatt li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika.

Fuq l-ispejje?

Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Awla Manja) taqta' u tiddeġiedi:

Eżenzjoni fiskali, b'għal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tibbenefika minnha kongregazzjoni li tappartjeni lill-Knisja Kattolika għal xogħlijiet imwettqa fi proprjetà immobbli intiża għall-eżerċizzju ta' attivitajiet li ma għandhom ebda għan strettament reliġjuż, tista' taqa' ta't il-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 107(1) TFUE jekk, u sa fejn, dawn l-attivitajiet huma ekonomiċi, fatt li hija l-qorti tar-rinviju li għandha tivverifika.

Firem

(*1) Lingwa tal-kawża: l-Ispanjol.